

YUNESKO XALQARO TASHKILOTIDA «CHUST MADANIYATI» NOMI BILAN RO'YXATGA OLINGAN.

Qobilov Otabek Juraboy o'g'li

Namangan viloyati Chust tumani "Serob" mahallasi yoshlar yetakchisi, Toshkent xalqaro moliyaviy boshqaruv va texnologiyalari universiteti "Tarix" yo'nalishi talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Chust tarixi, kelib chiqishi hamda madaniy yodgorliklari bayon qilingan. Va hozirgi kunda tumanning turizm salohiyati va samaradorligi haqida fikr va mulohazalar keltirilgan. Chust tarixi va turizmni QR kod texnologiyasi asosida ma'lumotlar tayyorlash.*

Kalit so'zi : *Chust tarixi. QR kod. Chust turizmi. Chust manzilgohlari.*

O'zbekiston o'zining boy madaniy merosi, tarixiy obidalari va go'zal tabiati bilan, turizmni rivojlantirishga katta e'tibor qaratadigan davlatlar qatoriga kiradi. "O'zbekiston - 2030" Strategiyasida O'zbekistonda tashqi va ichki turizmni rivojlantirish uchun keng sharoitlar yaratish orqali sayyohlar sonini oshirish vazifasi qo'yilgan.

O'zbekiston aholisi ajoyib manzaralar va arxeologik yodgorliklarni faqatgina xorijda topish mumkin, degan fikrga o'rganib qolishgan. Ha, xorijiy turizm mahalliyga qaraganda bir necha bora yaxshi rivojlangan. Biroq ajoyib yo'nalishlar va sirli joylarga sayohat qilish uchun mamlakatdan chiqish shart emas. O'zbekistonda ham asrlar osha saqlanib kelayotgan va xalq afsonalariga uzviy bog'langan joylar ko'p. Keyingi yillarda yurtimizda turizmni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Bu jarayon Namangan viloyatida ham izchil davom etmoqda.

Chustdan qadimda Buyuk Ipak yo'li o'tgan bo'lib, vodiyning eng katta bozorlaridan biri shu yerda joylashgan. Hozirgi kunda Toshkent-O'sh katta avtomobil yo'li o'tadigan Chust tumanining markazi va atrofidadagi qishloqlarda turli davrlar (Antik davr, Bronza davri, O'rta asrlar) ga oid -ko'plab yodgorliklar topilmoqda. Buyuk Ipak yo'li o'tgan , hunarmandchiligi rivojlangan, dunyo tan olgan, salkam 4 ming yillik tarixga ega Chust pichog'i va 2 ming yildan uzoq tarixga ega Chust do'ppisi , tikuchlik, to'quvchilik, kosiblik va boshqa qadimiy hunarmandchilik turlari mavjud bo'lgan bu shaharning savdo-sotiq va tijorat bo'yicha ham o'zining alohida o'rini bor. Chust tarixi bronza davriga, ya'ni eramizdan avvalgi ikki minginchi yillarga to'g'ri keladi. Aniqrog'i, Chust 3700 yil oldin madaniyati gurkiragan shahar bo'lgan. Shaharning g'oyat qadimiy madaniyati rivojlanishi uchun kamida 300-400 yil kerak bo'lgan bo'lsa, uning yoshi 4000 yilga borib taqalishi ilmiy asoslangan. Bu YUNESKO tomonidan "Chust madaniyati" nomi bilan ro'yxatga olingan.

(Chust shahri 4000 yoshdami? . O'zbekiston adabiyoti va san'ati" xaftanomasi 1994 yil 17 iyun) Asosli manbalar 1950-80 yillar oralig'ida o'sha davrning nomdor arxeolog olimlari, M. Vorones, S. Sprishevskiy, akademiklar Ya. G'ulomov, A. Asqarov va boshqalar tomonidan olib borilgan arxeologik ekspeditsiyalar davrida aniqlangan.

YUNESKO xalqaro tashkilotida u «Chust madaniyati» nomi bilan ro'yxatga olingan. (Chust tarixi 1995 yil 20 saxifa) Ayni paytda Chust madaniyat, tarix, an'ana va ekzotik qadimiy shaharga qiziquvchilar uchun maftunkor sayyohlik yo'nalishlaridan biriga aylanmoqda.

Chust so'zining paydo bo'lishi haqida aholi orasida ham turli rivoyatlar mavjud .

Rivoyat qilinishicha diniy alloma , Chodak qishlog'ida tug'ilgan Mavlono Lutfulloh Axcha qishlog'i oraqali Koninon (Karnon) ga , ma'lum muddatdan so'ng Chust shahriga ko'chib kelib istiqomad qilganlar. Chustda bir qancha muddat yashagandan so'ng keksalar u kishini ranjitgan emish . Mvlono Lutfulloh Chustdan chiqib piyoda namangan tomoniga ketayotganida chustlik yoshlar bundan xabar topib , u kishini Rezaksoyga bormasdan , beriroqdagi aylanma davon etagidagi beltosh oldida uchratibdilar va Chustga qaytishlarini iltimos qilishgan ekan . Shunda Mavlo Lutfulloh “ Chust omeded” yani “tez keldingiz” degan ekanlar. Shu bilan shaharga chust nomi berilganmish (Chust tarixi kitobining 23 saxifasidan. 1995 y)

Ko'pgina tarixiy manbalarning guvohlik berishicha , Chust shahri Qadim xalq tilida Tus , Tuss, Tuz va keyinchalik Chust deb atalgan. “Chust” atamasi – “tez”, “o'tkir” , “tekis” , “ravan” , “silliq” , ma'nolarini bildiradi. Chust shahri Olmos-Varzik tog' oldi tekisliklarida, Rezaksoy va G'ovasoy oralig'ida , Chustsoy atrofida dengiz sathidan 1200 metr balandlikda , viloyat markazi Namangan shahridan 40 km uzoqda joylashgan. Chustdan qadimda Buyuk Ipak yo'li o'tgan bo'lib, vodiyning eng katta bozorlaridan biri shu yerda joylashgan. Hozirgi kunda Toshkent-O'sh katta avtomobil yo'li o'tadigan Chust tumanining markazi va atrofidadagi qishloqlarda turli davrlar (Antik davr, Bronza davri, O'rta asrlar) ga oid -ko'plab yodgorliklar topilmoqda. Buyuk Ipak yo'li o'tgan , hunarmandchiligi rivojlangan, dunyo tan olgan, salkam 4 ming yillik tarixga ega Chust pichog'i va 2 ming yildan uzoq tarixga ega Chust do'ppisi ,tikuchlik, to'quvchilik, kosiblik va boshqa qadimiy hunarmandchilik turlari mavjud bo'lgan bo'lgan bu shaharning savdo-sotiq va tijorat bo'yicha ham o'zining alohida o'rini bor. Chust shahri tarixi Bronza davriga , ya'ni eramizdan avvalgi 2 ming yilliklarga to'g'ri keladi . Aniqrog'i Chust bundan 3700 yil avval ham madaniyati gurkiragan Shahar bo'lgan . Chustning tarixiy qadamjoylar , ziyoratgohlar va takrorlanmas tabiati insonni o'ziga ohanrabo kabi tortmasdan qolmaydi.

Chustning qadimiy manzilgohlari

Jumladan, shaharning mashhur ziyoratgohlaridan biri ‘Bibiona’, “Ot chopar eshon”, “Ko'k to'nli ota”, “Tepaqo'rg'on tepaligi”, “Qoraqo'rg'on Teshiktoshi”, “Abdurahmon ibn Avf”, “Oyxon to'ra”, “Mavlono Lutfulloh”, “Ayritom bobo”, “Xojaidod ota” Olmosning “Baliqli buloq” va “Bibiona tepaligi” ziyoratgohi kabi o'nlab manzillarning sanog'iga yetish qiyin. Shulardan biri Bibiona qadimgi Chust shahrining markazida joylashgan qal'a. Bu qal'aning suv manbai bo'lgan uchta buloq mavjud bo'lib, bu buloqlar suvi shifobaxshligi bilan juda mashhur edi. Joyning Bibiona nomi bilan bog'lanishi haqida ma'lumotlar bor. O'rta (XV-XVI) asrlarda yashagan islom ilmining buyuk namoyandalaridan biri Qosimshayxning singlisi Bibiona o'z davrining ilmi kishisi, xususan, tabobatdan xabardor inson bo'lgan.(Azizlar yurti kitobining 51-55

saxfilaridan) Viloyatda gastronomik turizm yaxshi rivojlangan. Chust shahridagi Mavlono Lutfulloh nomidagi madaniyat va isti-rohat bog'iga kelgan kishi Chust oshidan yemay ketmaydi. Mavlono Lutfulloh nomidagi madaniyat va istirohat bog'i 1932 yilda Chust shahri ijroiya qo'mitasi tomonidan Mavlono Lutfulloh ziyoratgohi hududida tashkil etilgan. Bog'ning faoliyati mavsumiy, asosan, may oktyabr oylarida gavjum bo'ladi. Bir kunda 10-15 ming, yiliga 300 mingdan ortiq kishiga xizmat ko'rsatadi. Istirohat bog'i hududi 6,1 gektar maydondan iborat, 7 ta kirish eshigi bor, ulardan 4 tasi zaxirada. Bog' markazida joylashgan Mavlono Lutfulloh maqbarasi qayta ta'mirlanganligi turistlar uchun yanada ko'rkam qiyofaga keldi. O'zbekistonning ilk xalq yozuvchisi Muhammadsharif So'fizoda, shoir Chustiy byusti yoniga chustlik bolalar shoiri Zafar Diyor byusti o'rnatilgan. Bog'ning g'arbiy tomonida joylashgan choyxonalar oldidagi so'rilar olib tashlangach, o'rniga milliy ganjkorlik usulidagi keng va muhtasham shiyponlar qurilib, yangi so'rilar bilan to'ldirildi, atrof yanada obod qilinib, ko'kalamzorlashtirilmoqda. Bog' o'rtasda zamonaviy rangli-musiqali favvara barpo etildi. To'qqizta shifobaxsh buloq joylashgan xiyobonda betakror, salqin iqlim borki, jazirama kunlarda ham bog'da tashqaridagiga nisbatan 7-10 daraja past harorat saqlanadi.

SALQIN HAVO, SHALDIROQ SOY, AJOYIB TOG'LAR-ISSIQDA BORISHGA ARZIYDIGAN G'OVA

G'ova qishlog'i Namangan viloyati Chust tumanining shimoliy qismida qo'shni Qirg'iziston bilan chegara hududda tog' oralig'ida joylashgan. Tiniq va zilol suv oquvchi G'ovasoy, musaffo havosi bilan G'ova qishlog'i uzoq yillardan buyon vodiy ahlining dam olish, hordiq chiqarish maskaniga aylanib ulgurgan.

Bu yerda aholi asosan dehqonchilik, bog'dorchilik, chorvachilik va asalarichilik bilan shug'ullanadi. Qishloq hududining katta qismi tog' tog' bilan tutashib ketgani, qishloq o'rtasidan soy oqib o'tganligi va aholi tomonidan ko'plab daraxtlar ekilgani hududning salqin havosini ta'minlaydi. Shu boisdan ham yozning issiq kunlarida Andijon, Farg'ona hamda Namanganning boshqa tumanlaridan va Chust tumanining boshqa qishloqlaridan ham G'ovada dam olish uchun kelishadi. Qishloq kartoshka yetishtirishga ixtisoslashtirilgan bo'lib, G'ovada kartoshka ekmaydigan xonadonni toppish amrimahol. Dehqonchilikning qiziq Tomoni shundaki ekinni yerga qadash, unga ishlov berish va hosilni yig'ish ishlari ot va eshaklar yordamida amalga oshiriladi. Qishloqda kartoshka shunchalik kop ekiladiki, mavsumda qishloq hududida kartoshkani ulgurchi sotuvchi alohida bozor tashkil qilnadi. Dehqonlarning aytishicha, ba'zida bu bozordan kuniga 200-300 tonnagacha kartoshka boshqa hududlarga ayni shu qishloqdan sotiladi.



Chust tumanidagi Bibiona arxeologik yodgorligi so'nggi bronza va ilk temir davriga oid yodgorlik xisoblanadi. " Bibiona " bu yerga tashrif buyuruvchilar soni kun ora ortib bormoqda. Bu yerda sayyohlarni kelib ketishlari uchun barcha sharoitlar bor. Va namozxonlar uchun zamonaviy uslubda tamirlangan masjid ham mavjud. Ziyoratgoh obodonlashtirilib, bu yerga tashrif buyuruvchi ziyoratchilar, sayyohlar uchun qulay sharoit yaratilayotgani hududda turizmni rivojlantirishga xizmat qiladi. Shuningdek, hududdagi uchta buloq atrofi ko'rkam holatga keltirildi. Bu yerdagi arxeologik qazishmalar chog'ida ko'plab suyak qoldiklari sopol byumlar nayza o'roq pichoqlarni yasash uchun qoliplar topildi. Mazkur topilmalar qadimgi Farg'ona xududlarida ilk dexqonchilik madaniyati shu xududlarda paydo bo'lganligidan dalolat bermoqda. Bibiona yodgorligi yani qadimgi Chust yodgorligi ustida turimmiz bu o'z vaqtida extimol 10 gektar bo'lganligi bo'lishi mumkin lekin hozir saqlab qolingani 3-gegtardan oshiqroq. Bu yerda ushbu ilk shaxar milodiy eradan oldingi XI asrni oxiri X asr boshlarida shahar sifatida shakllangan. Asosiy xo'jaligi dexqonchilik, xunarmadchilik keng rivojlangan. Yodgorlikdagi arxeologik tadqiqotlar G'ovasoy xavzasida joylashgan Bibiona ziyoratgohi tarixini yanada boyiyati qolaversa ochiq osmon ostidagi muzeyini tashkil etish orqali turizmni rivojlantirish imkoni berishi tabiiy.



KO'K TO'NLI OTA ZIYORATGOHI

“Ko'k to'nli ota” yani , Muhammad Zaboniyni XI-XII asrlarda Markaziy Osiyoda paydo bolgan ilk tasavvufiy tariqatining asosichis Xo'ja Ahmad Yassaviy bilan

hamsuhbat bolgan va u zotga shogird sanalgan ham deyishadi. Tarixiy mama'lumotlarga qaraganda, Xo'ja Ahmad Yassaviy 1041 yilda dunyoga kelgan va 1167 yilda 126 yoshida vafot etgan yillar nisbatan e'tibor beradigan bo'lsak, "Ko'k to'nli ota" bitta odam emas, u kishining farzandlari ham bo'lib, "Ko'k to'nli" taxallusi avloddan avlodga otib kelgan "Ko'k tonli ota" hurmati Xojaobod mahallasining boylaridan biri Vorisboy tomonidan aynan kok yo'talga kasalidan shu zot sharifiga ixlos qilib sog'aygani sababli uning qabri oldidga 1888-yilda masjid qurilgan. Sovet davrida masjid hovlisining asosiy qismi sil kasilliklari dispanseri va poliklimika sifatida foydalanib kelingan. Hozirgi kunda Hafizulloh Hoji ota Mahkamov tashabbusi va rahbarlida hashar yo'li bilan mahalla aholisi tomonidan bu ziyoratgoh qaytadan ta'mirlangan.

"Otchopar eshon"ziyoratgohi

Chust shahri markaziy dehqon bozori yaqinida,"Pansada" mahallasiga kiraverishda joylashgan tarixiy majmua. Ziyoratgoh 300 yillik tarixga ega bo'lib, XVII- XVIII asrlarda bunyod etilgan. Bu ziyoratgohga yilliga 20-30 ming atrofida ziyoratchilar tashrif byuradi. Ushbu ziyoratgoh xalq tilida "Shersuvor" eshon nomi bilan tanilgan asl ismi Mirko'sak eshonning (ba'zi manbalarda bu nom sher minganliklari bilan bog'liq deb aytilsa,ba'zi manbalarda esa Samarqanddagi Sherdor madrasasida tahsil olgani bilan bog'liqligi aytiladi)o'g'li Mirsaidxon eshonning sharafiga bunyod etilgan. Ziyoratgoh tarixiga to'xtaladigan bo'lsak,Mirsaid eshon XVIII asr oxirida Chustda tavallud topadi.Uning avlodlari asli Afg'onistonning Qunduz shahridan bo'lib,Chustga keyinchalik ko'chib kelgan. Hozirgi ziyoratgoh o'rnida 1825 yilda madrasa va masjid bunyod etiladi.Bu masjid va madrasa qaryib bir asr faoliyat olib borib,yuzlab talabalarni yetishtirib chiqargan. Majmua tarkibiga kiruvchi xonaqoh va chillaxon ham o'sha davrlarda qurilgan bo'lib, insonlar u yerda ibodat bilan mashg'ul bo'lishgan.



Chust hunarmandlar yurti

Namangan viloyatida vodiyning eng qadimiy shaharlaridan biri bo'lgan va o'zining noyob picjoqlari, shuningdek an'anaviy bosh kiyimi - do'ppilar bilan mashhur bo'lgan Chust shahri joylashgan Shahar ustalari tomonidan yasalgan pichoqlar haqli ravishda mamlakatda eng yaxshi degan nomga loyiqdir. Chust O'rta Osiyoning eng qadimgi

metallga ishlovga beruvchi shaharlaridan biridir. Chust pichoqlarining har birining o'z vazifasi bor. Chust pichoqlari nihoyatda o'tkir va chiroylidir. Ularning tig'i uzoq vaqt davomida egasiga xizmat qiladi va o'tkirligicha qoladi. O'zbekistonda "Chust pichog'i" atamasi "Yuqori sifatli pichoq" iborasi bilan ma'nodosh sanaladi. O'rta Osiyoda mil.avv. VIII sarda "Bibiona" qadamjosida mahalliy aholi pichoqchilik hunari bilan shug'ullanishgan. Mil.avv. VIII asrdan to XV asrga qadar Chustda faqat pichoq ishlab chiqarilgan. Shu sababli, butun dunyoga Chust pichog'i nomi mashhur bo'lgan. Bugungi kunda "yorma", "bodomcha", "Chamandasta", "Chumchuq", va "etik sopli" pichoqlari yasalib, chet elga eksport qilinmoqda.

Chust milliy pichoqlari ko'hna va qadimiy bo'lib, qo'l mehnati bilan tayyorlanganligi sababli dunyoning barcha mamlakatlarida xaridorgir mahsulot xisoblanadi. Haqiqiy Chust pichog'i har doim tashqi go'zalligi bilan boshqa pichoqlardan ajralib turadi. Odatda uning tig'i tekis, kengligi 3-4 sm va uzunligi 10 dan 20 sm gacha bo'ladi. Chustda an'anaviy pichoqlarning juda ko'p turlari mavjud bo'lib, ularning har biri o'z maqsadiga ega. Oshxonada ishlatish, go'shtni kesish yoki sabzavotlarni tozalash va maydalash uchun pichoqlar mavjud. Hatto mevalarni tozlash uchun qulay pichoqlar, daraxtlarni kesish uchun ham maxsus pichoqlardan foydalaniladi. Shunday ekan, aziz mushtariylar ming marta eshitib, o'qigandan ko'ra bir marta borib ko'rgan yaxshi.



Bugungi kunda do'ppichilik kasb emas har bir Chustlik ayol bilishi lozim bo'lgan va o'z qo'li bilan tikib o'zining turmush o'rtog'i, otasi, aka va ukalariga kiygizib qo'ya olishi kerak bo'lgan mas'uliyat, ham katta san'at asari bo'lib hisoblanadi. Shuning uchun Chustda do'ppi tikilmaydigan xonadon yo'q deyilsa mubolag'a bo'lmaydi. Chust do'ppisining tarqalishida har bir joyning talabiga moslashtirilgan do'ppi nusxalari bo'lib, Tojiknusxa, Andijonnusxa, Namangan nusxa, O'risnusxa (Rossiyadan kelin bo'lib kelgan Valya opa ismli ayol yaratgan), Ziranusxa va boshqa nomlar bilan nomlangan nusxalaridan tashqari besh-olti xil kuyov do'ppilar, bolalar uchun ham o'ndan ortiq nusxalari bo'lib, har bir do'ppi gullarining alohida mazmuni bo'lib bu haqiqiy san'at asari sifatida kundandun kunga rivojlanib borayotganining bir misolidir.

O'zbeklar azaldan o'zlarining boy madaniyati bilan atrofda qilgan hayratga soladigan bilganlar. Bu barcha sohada, jumladan xalqimizning pazandalik san'atida, turar joylari

jihozlanishida, xalq an'analarida va albatta, liboslarida namoyon bo'lgan. Milliy liboslar va bosh kiyimlar kundalik hayotning ajralmas qismiga aylangan. Ayniqsa o'zbek do'ppisini aytmayizmi! Zero, bu shunchaki milliy bosh kiyim emas, bu muqaddas timsol, o'zbek madaniyatining bir bo'laki, o'z egasi haqida gapira oladigan bosh kiyimidir. Do'ppi ishlab chiqarishda har bir usta unga ilohiy ma'no beradi. Naqshlar, rang, shakl alohida ma'noga ega. O'zbek do'ppilari kolleksiyasida Chust erkaklar do'ppisi faxrli o'rinni egallaydi. Har bir tartibli o'zbekning garderobida shunday bosh kiyimi bo'lishi shart. Bunday do'ppilarning vatani Farg'ona vodiysidagi Chust shahridir. Aynan o'sha yerda do'ppi tikish sirlari avloddan-avlodga o'tib keladi, do'ppido'zlar butun oilalari bilan do'ppi tayyorlaydilar.

Chust do'ppilari o'zining alohida ma'noga ega belgilari bilan ajralib turadi.

Bu do'ppilar to'q rangda bo'lib, ushbu rang koinot va zulmatning timsolidir. Do'ppidagi timsollar oq iplarda tikilib, bu rang quyosh va musaffolik belgisidir.

- Do'ppi to'rt tomonga ajratilgan bo'lib, to'rt tomondan yovuzlikdan himoya timsolidir

- Do'ppi atrofida o'n oltita arka tasviri bor. Har bir arka hayot va o'lim almashinuvini ifodalaydi. Ya'ni, har bir hayot o'lim bilan tugaydi, o'limdan so'ng esa, yangi hayot boshlanadi. Bundan tashqari, ushbu ko'rinish boylik va yashovchanlikni va'da qiladi.

- Arka ichida, orada joylashgan qo'y shoxlari rasmi kuch-qudrat va jasorat timsolidir. Chust do'ppilarini taxlangan holda saqlash qulay bo'lib, har bir qismi o'z nomiga ega – tepa, kizak, jiyak.

O'zbekistonda Cust do'ppilari bilan qatorda Marg'ilon do'ppilari ham keng tarqalgan. Ular oq bezakli qora rangda bo'lib, Chust do'ppilaridan bodom guli va shakli biroz boshqachaligi bilan farq qiladi. Agar O'zbek Milliy adabiyoti namoyandalariga ham e'tibor bersangiz, Buyuk shoir va adiblarimiz Muqimiy, Abdulla Qodiriy birinchi O'zbek xalq shoiri Muhammadsharif Sufizoda, buyuk g'azalnaves shoir Chustiy (Nabixon Xo'jayev), birinchi O'zbek bolalar shoiri Zafar Diyor va G'ofur G'ulom kabi buyuk shoirlarimiz ham faxr bilan do'ppi kiyishgan va har qanday sharoitda ham boshlaridan yechishmagan.



Chust shahriga kelgan har bir mehmon yoki ziyoratchi, hatto ish yuzasidan kelgan har qanday inson albatta birinchi bo'lib Mavlono Lutfulloh nomidagi Madaniyat va

istirohat bog'iga kirishi, Mavlono Lutfulloh hazratlarini qabrlarini ziyorat qilishi va albatta Chustning mashhur oshidan yemasdan ketishi mumkin emas. O'zbek xalqining eng sevimli taomlaridan biri oshning pishirilishining har joyda o'z usuli bo'ladi. Lekin Chustga kelib bir marta osh yeb ketgan odam yana qachon borib shu oshdan yesam ekan, degan orzu umid bilan yashaydi. Madaniyat va istirohat bog'i o'zining shifobaxsh buloqlari salqinligi, so'limligi, mart oyidan oktyabr oyigacha ziyoratchi va turistlarning ko'pligidan choyxonalaridagi so'rilar doim to'laligi bilan mashhurdir. Bog'da yigirmaga yaqin choyxonalar bo'lib har birida kamida o'nta, ba'zilarida yigirmatagacha qozon o'rnatilgan bo'lib, bir kunda har bir qozonda kamida uch-to'rt martadan osh damlanadi. Har bir oshga o'rtacha bir kilo guruch damlanishini hisobga olsangiz, bir kunda eng kami bir yarim tonna va hatto ikki tonnagacha guruch damlanishim mumkin. Ikkinchi jahon urushidan keyin Chustning bog'idagi choyxonalaridagi so'rilarida Farg'ona, Qo'qon, Marg'ilon, Andijon, kabi shaharlardan mehmonlar yig'ilib turli she'rxonlik, "askiya sayllari" o'tkazilar edi. Bundan tashqari Qushlar barami, Hunarmandlar bayrami va shunga o'xshash turli tadbirlar tashkil etilar edi. Barcha sayllarda mashhur askiyachilar, shoirlar Chustiy va Charxiylar ham qatnashib tadbirlarga alohida joziba bag'ishlar edilar. Hozirgi kunlarda ham har yili o'ndan ortiq turli tadbirlar va festivallar asosan yoz oylarida o'tkazilishi bois, bu tadbirlarda ham aynan osh musoboqalari o'tkazilib, faxriy otaxonlar va martabali mehmonlar tomonidan g'oliblar aniqlanadi va taqdirlanib boradi va pishirilgan oshlar mehmonlarga tarqatiladi. Chustni bir so'z bilan aytganda aziz avliyolar duosi tekkan "Bayramlar yurti" deyilsa albatta mubolag'a bo'lmaydi

MA'LUMOT UCHUN : USHBU ILMIY MAQOLADA UCHRAYDIGAN AYRIM NUQSON ,
KAMCHILIK VA XATOLIKLAR UCHUN YANA BIR BOR OLDIRNDAN UZR SO'RAYMAN

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1 SHAVKAT MIRZIYOYEV: BUYUK KELAJAGIMIZNI MARD VA OLIJANOB XALQIMIZ
BILAN BIRGA QURAMIZ

2 CHUST TARIXI 1995 .

3 CHUST AZIZLAR YURTI 2023. S.MO'MINOV

4 <https://t.me/CHUSTTURIZM>

5 <https://uzbekistan.travel/storage/app/media/nargiza/cropped-images/4-0-0-0-0-1583413207.jpg>